

Hva kaller vi dronningens ektefelle?

I fjor ble det vedtatt at statlige yrkestitler skal være kjønnsnøytrale. Fylkesmannen døde, statsforvalteren oppsto. Men hva gjør vi egentlig den dagen Ingrid Alexandra skal regjere?

Kristin Storrusten
Språkspaltist og forfatter

Hvis kronprins Haakon lever like lenge som sin far, farfar og oldefar, vil ikke Ingrid Alexandra regjere før rundt år 2060. Men her er det all grunn til å ta problemene på forskudd!

Da prinsesse Ingrid Alexandra ble født som kvinnelig tronarving, ble det diskusjon om at en konges ektefelle kalles dronning, mens en regjerende dronnings mann tituleres prins. Daværende statsminister Jens Stoltenberg uttalte til Dagbladet i 2004: «Nei, dette høres ikke ut som likestilling. Jeg lover at Arbeiderpartiet i god tid før Ingrid Alexandra gifter seg, skal ha tatt et standpunkt til dette»

Vel, Arbeiderpartiet, nå er tiden inne! I januar fyller arveprinsessen 18 år, og hun kan derfor etter loven gifte seg. Bortsett fra at hun må ha kongens tillatelse, som prinsesse av riket.

Så hvis vi ønsker å ha ordnings i dette her før det er en faktisk forlovede på scenen (som vil oppleve at debatten blir veldig personlig), foreslår jeg at vi ordner opp nå. På med plasttiaraen og frem med ordboken.

Gamle dager. At en dronnings ektefelle bare blir prins, handler naturligvis om at kongehuset er en gammel institusjon som fundert på bent frem udemokratiske prinsipper. I gamle dager var det bare menn som var smarte/velsignede/pene nok til å styre land og folk, så det var ikke noe problem. En dronning kunne bare være regjerende hvis det var mangel på en kjønnsmoden eller mentalt tilstedeværende konge. Hva den hennes ektefelle skulle kalles, var derfor meningsløst å snakke om.

Men det 20. århundret brakte med seg mer enn mobiltelefoner og Eurovision Song Contest, det brakte også med seg fremtiden. Rullende fortau og flyvende biler ble det lite av, men kvinner og menn kan arve gårder, dele ut nattverd og sitte på stortingsstol med plesiglass.

Prinseprat. Likevel fortsetter tradisjonen med konge + dronning og dronning + prins. Dronning Sonja er gift med kong Harald, og en gang får vi dronning Mette-Marit.

Mens en mann som er gift med en regjerende dronning, er prins og i beste fall prinsgemal. Prins Philip i Storbritannia ble aldri prinsgemal; det ble prins Henrik i Danmark, selv om han pensjonerte seg i 2016 til bare prins igjen. Begge disse prinsene uttrykte delt begeistring over tittelen – og for så vidt over hele den derre «kona er sjefen»-greia. Hvis ingen tar grep nå, kommer Ingrid Alexandras fremtidige ektefelle til å bli prins eller prinsesse. Selv om Stoltenberg i

Men hva hvis Ingrid Alexandra gifter seg med en ikke-binær med andre pronomener enn han/hun? Det er kongen som er ansvarlig for de kongelige titlene, så det vil vel bety at denne personen kan si hva hen ønsker, og kongen kan si om Norge får en prins eller prinsesse.

Mest sannsynlig gifter Ingrid Alexandra seg med en mann eller kvinne, men jeg mener at vi ikke skal ha språklige hinder for noe annet. Og språket vårt, det er binært strukturert. Det er bygget opp rundt motsetninger som konge/dronning.

Kong Ingrid den første. Et alternativ til alt dette rotet er at Ingrid Alexandra blir konge. Vi bestemmer oss rett og slett for at «konge» er den kjønnsnøytrale tittelen for monarken i Norge. Dermed vil vi i 2060 få kong Ingrid den første. Den hun er gift med, vil bli dronning, uavhengig av kjønn og legning.

Ordet «konge» står dessuten utrolig mange ganger i grunnloven, så det vil jo spare oss for en del runder i Stortinget å slippe å oppdatere den.

Nå kan denne språkspalten snart regnes som en NOU, så da vil jeg bare ta med den siste muligheten også: å finne på nye kjønnsuavhengige titler. Vi kan enten ta noe fra skraphaugen etter fylkesmannsdiskusjonen (jarl eller høvding?), eller kanskje vi skulle løftet frem det gode gamle «drott» (Fordel: Det rimer på slott, noe kongesangen drar nytte av). Vi kunne lånt en utenlandsk tittel, personlig er jeg svak for farao.

Vi kunne også funnet på noe fullstendig nytt, «Møt vår øverste konstitusjonelle myndighet, norg Ingrid», men her føler jeg vi er såpass langt over i «hvorfor i helvete har vi ikke republikk ennå» at undertegnede monarkist velger å avslutte utredningen.

Men kom igjen, politikere, hansken er kastet.

Har du tips til språkspalten?
spraktips@aftenposten.no

Vi kunne lånt en utenlandsk tittel, personlig er jeg svak for farao.

2004 syntes det hørtes gammeldags ut.

Binært språk. Det mest åpenbare alternativet er å si at Ingrid Alexandras ektefelle blir konge. Eller dronning, da, hvis det er en dame.

Det eneste argumentet mot dette, er at tittelen konge er mer verdifull enn dronning – tenk bare på kortstokken – men ord er ord. Vi kan endre betydningen av dem. Og det er ikke slik at folk vil få akutt hjerneblødning hvis det er to dronninger som kommer på statsbesøk. Vi kommer til å huske at dronning Ingrid var hun som ble født inn i kongefamilien, mens dronning Nora er hun som ble forelsket.

STIFTELSEN AKERSHUS FESTNING FOR KUNST OG KULTUR
PRESENTERER

Vandreteatret på Akershus festning

«ÅRRINGER I STEIN»

MANUS & REGI
KNUT JØRGEN MOE

26. JUNI – 8. AUGUST

ONS. – FRE. KL. 16 / LØR. – SØN. KL. 14&16

TICKETMASTER.NO – 815 33 133

AKERSHUS FESTNING

FORSVARSDEPARTEMENTET

SAKK.NO / @KARPEDAMMENSCENE

OSLO KOMMUNE